

Komt koninklijk opdrachthouder Jean-Luc Dehaene voor donderdag met een oplossing voor B-H-V?

JA 15%
NEE 85%

Communicatiespecialisten hebben een minder blijde boodschap voor het Vaticaan

Het merk kerk is in crisis

Gisteren beloofde paus Benedictus XVI verregaande maatregelen om kinderen in de toekomst beter te beschermen tegen seksueel misbruik. De vraag is echter of dat volstaat, want 'de kerk blijft communiceren vanuit een op de kerkelijke hiërarchie gebaseerd superioriteitsgevoel'. Een groep Vlaamse en Nederlandse communicatiespecialisten heeft een boodschap voor Joseph Ratzinger - vandaag vijf jaar paus - en de zijnen.

Het stof dat nu al maanden lang opwaait omtrent het seksueel misbruik van kinderen binnen de rooms-katholieke kerk wil maar niet gaan liggen. Tot grote spijt van kerkelijke oversten en trouwe gelovigen. 'Waarom wijst iedereen toch naar ons instituut? Het gebeurt elders toch ook?' 'Dit is een samenzwering tegen onze geloofsgemeenschap.' 'Er is toch geen sprake van een collectieve schuld?' 'Wanneer houdt deze heksenjacht op?' En zo kunnen we nog wel even doorgaan met excuses die worden gebezigd om aan te geven dat de kerk de hetze helemaal niet verdient.

Het Vaticaan lijkt op dit moment voornamelijk bezorgd over haar reputatie en voortbestaan. Het merk 'kerk' moet koste wat het kost verdedigd worden, en zeker de paus moet volledig uit de wind worden gehouden. Daarvoor worden de meest achterhaalde crisiscommunicatiestrategieën van stal gehaald: zwartepieten ('ook buiten de kerk komt seksueel misbruik van kinderen voor'), het bagatelliseren van de feiten ('het gaat

Hugo Marynissen, Stijn Pieters, Sofie Van Dorpe, Anne-Marie van het Erve en Frank Vergeer zijn communicatiespecialisten. Ze zijn de auteurs van *Geen commentaar: communicatie in turbulente tijden* (uitgeverij Houtekiet).

slechts om enkelingen', of 'het gaat hooguit om wat gefriemel in een tijd dat seks met kinderen nog niet zo'n taboe was'), de slachtofferrol aannemen ('dit is een georganiseerde aanval op de kerk en de paus in het bijzonder'), het weg kijken ('*wir haben es nicht gewusst*'), en zelfs de meest afschuwelijke stereotypen

De mediocratie, de juridisering van de samenleving, de burger die mondiger is en durft in te gaan tegen gezagsinstanties, 'the global village', nieuwe media zoals blogs en sociale netwerken... Het is duidelijk dat de kerk niet klaar is om met die maatschappelijke realiteit om te gaan

worden niet geschuwd: 'Het is bewezen dat de meeste homoseksuelen ook pedofiel zijn.'

Navelstaren, lijkt het motto. Met andere woorden: er wordt naar binnen gekeken, terwijl alle actie en ondersteuning nu gericht moeten zijn op de slachtoffers. Maar naar hen wordt nauwelijks geluisterd. Op de telefonische hulplijn is zelfs een bandje te horen: "U wordt teruggebeld."

Ivoren toren

Wat moet er gebeuren om de schade enigszins te herstellen? Wat moet er gebeuren om dit in de toekomst niet meer te laten

gebeuren? De kerk heeft schijnbaar geen vinger aan de pols om aan te voelen hoe slachtoffers en de doorsnee burger over de kwestie denken. Boodschappen en *tone of voice* zitten er dan ook telkens naast. De kerk blijft communiceren vanuit een ivoren toren en een misplaatst, op de kerkelijke hiërarchie gebaseerd superioriteitsgevoel.

Zo stelde de directeur van het dagblad van het Vaticaan afgelopen week dat "de kerk het misbruikprobleem als enige instelling voorbeeldig aanpakt". Hij noemt de paus verder ook "een grote communicator". Zo, even op de eigen borst kloppen en zeggen dat we goed bezig zijn. Dit heeft

niet klaar is om met die maatschappelijke realiteit om te gaan. Ze kan niet kort op de bal spelen.

De instelling die een baken zou moeten zijn van ethiek en moraliteit, moet nu proberen het vertrouwen te herstellen

Dé instelling die een baken zou moeten zijn van ethiek en moraliteit, moet nu proberen het vertrouwen te herstellen, door in de eerste plaats haar aanpak inzake kindermisbruik radicaal om te gooien. Klaar met de mantel der liefde voor geestelijken met losse handjes. Goede crisiscommunicatie alleen kan de kerk immers niet uit deze situatie redden. Excuses, pauselijke brieven en bisschoppelijke speeches voor geloofsgemeenschappen zijn slechts pleisters op een etterende wonde en zullen ten gronde niets veranderen.

Er moeten duidelijke keuzes gemaakt worden, zoals geen overlappingsingen meer van geestelijken van de ene naar de andere parochie, geen doofpotoperaties meer, echt luisteren naar slachtoffers, zich hun lot aantrekken en vooral: iets constructiefs ondernemen.

Daarenboven moet seksueel misbruik van kinderen en seksueel misbruik in het algemeen met de scherpste bewoordingen afgekeurd worden door de hele kerkelijke hiërarchie, zowel tegenover de slachtoffers als tegenover de eigen medewerkers. De publicatie van richtlijnen om om te gaan

met seksueel misbruik, zoals deze week gepubliceerd op de website van het Vaticaan, vormen daarbij een eerste stap in de goede richting. Zo moeten gevallen van seksueel misbruik voortaan altijd aangegeven worden bij de justitie. Al had dat natuurlijk al jaren de gangbare praktijk moeten zijn.

De paus moet spreken

Maar het allerbelangrijkst is dat het gezicht van de kerk zich uitspreekt. Paus Benedictus XVI kan zich niet verschuilen achter een enkele brief aan de Ierse geloofsgemeenschap. Hij moet zich ook persoonlijk uitspreken en wel ten overstaan van de hele wereld. Diep door

het stof, excuses aan elk individueel misbruikt kind, een veroordeling van elke priester, pater of frater die van het pad is geraakt, en van het episcopaat dat - hemzelf inclusief - te lang zaken heeft genegeerd of door de vingers heeft gezien. Door er in zijn paasboodschap geen woord aan te wijden, heeft Benedictus een schot voor open doel gemist. Er is op geen enkele manier recht gedaan aan de slachtoffers, die wereldwijd in steeds grotere getale van zich laten horen.

Crisismanagement begint bij communicatie. Het roer moet om. Als het Vaticaan daar niet in slaagt, zal het kleine beetje vertrouwen in de kerk dat nog rest, verdwijnen als sneeuw voor de zon.

ZAK

